

Module 8:

Veiligheid

Reader

Voor deze reader is ook een **e-learning** gemaakt. Deze is te vinden via [deze link](#). In beide staat dezelfde informatie dus je kan kiezen wat het beste bij je past. We horen graag je feedback tijdens de training

In deze reader wordt de achtergrond informatie besproken, zodat we de praktijk kunnen behandelen bij het trainingsweekend.

Inleiding

Wanneer ouders hun kind naar Scouting brengen, gaan ze er vanuit dat hun kostbaarste bezit bij ons in goede handen is. De veiligheid van alle leden is een topprioriteit!

In deze reader bespreken we de drie onderdelen van de module *Veiligheid*. Deze zijn:

1. Veilig werken
2. Risico's kunnen inschatten en daarnaar handelen
3. Ongevallen

Binnen scouting kennen we 2 soorten veiligheid:

- Fysieke veiligheid
- Sociale en emotionele veiligheid

In deze module gaan we het hebben over fysieke veiligheid. De sociale en emotionele veiligheid komt aanbod in *Module 10: Gewenst Gedrag*.

Zorgplicht

Als vrijwilligersorganisatie hoeven we als scouting niet aan dezelfde eisen te voldoen als bijvoorbeeld een aannemersbedrijf. Een ladder of elektrisch gereedschap hoeft niet jaarlijks gekeurd te worden, en ook het invullen van een risico-inventarisatie is niet langer nodig. Toch heeft de scouting wel een **zorgplicht**, en moet het zorgen voor veilige (werk)omstandigheden.

Dat betekent dat de groep moet zorgen voor bijvoorbeeld deugdelijk gereedschap (dus een bijlkoop die goed bevestigd is aan de steel), en ook dat er spullen ter beschikking worden gesteld die het werk veiliger maken (bijvoorbeeld een beschermende broek bij het gebruiken van een kettingzaag). Kortom gebruik je gezonde verstand en gebruik gereedschappen zoals de fabrikant ze bedoeld heeft!.

Risico's inschatten en daarna handelen

Bij scouting zijn we vaak actief bezig en houden we van een uitdaging. We doen vele verschillende soortenactiviteiten, sommige met een hoog risico op ongevallen (denk aan klimmen), andere met minder risico (denk aan toneel). We willen graag een uitdagend programma aanbieden, maar ook oog houden op de veiligheid.

Risicoanalyse

We kunnen risico inventariseren met de volgende formule:

$$\text{Risico} = \text{Kans} \times \text{Gevolg}$$

We kunnen de Kans opdelen in 5 niveaus:

1. Bijna niet denkbaar (het gevaar treedt bijna nooit op)
2. Klein (het gevaar treedt ongeveer 1x per jaar op)
3. Mogelijk (het gevaar treedt ongeveer 1x in de 3 maanden op)
4. Waarschijnlijk (het gevaar treedt ongeveer 1x per maand op)
5. Te verwachten (het gevaar treedt nagenoeg wekelijks op)

Ook de gevolgen kunnen we indelen in 5 niveaus:

1. Nauwelijks sprake van letsel of een lichte ziekte (snijwond)
2. Matig letsel, relatief onschuldige ziekte (diarree)
3. Serieus letsel (brandwond of gebroken arm)
4. Ernstig/chronische verwonding of ziekte (blijvende schade aan lichaam)
5. Letsel of ziekte is levensbedreigend

We kunnen het risico berekenen door de kans te vermenigvuldigen met de gevolgen. Hoe hoger het getal, hoe groter het risico. Als het risicogetal boven de 8 komt, moet je je afvragen of je de activiteit nog wel op deze manier wil doorzetten.

Voorbeeld:

Je hebt een super leuke, uitdagende opkomst bedacht voor de scouts. Ze gaan boomklimmen (+10 meter hoog), maar jullie hebben geen klimmateriaal. De kans dat een scout valt is *mogelijk* (niveau 3), het gevolg is *levensbedreigend* (niveau 5). 3 maal 5 geeft een risicogetal van 15, wat veel hoger is dan 8, niet zo'n goed plan dus.

Het verkleinen van risico's

Waarschijnlijk is iedereen het er mee eens dat we niet ongezekerd hoog kunnen gaan klimmen, zoals in het bovenstaande voorbeeld. Toch kunnen we een risico verkleinen door de *kans te verkleinen* dat iets gebeurd. We kunnen bijvoorbeeld een keer gaan klimmen met een ervaren kliminstructeur, die ons gezekerd en al, veilig laat klimmen.

Scouting Nederland heeft voor jullie als leiding [veiligheidsbladen](#) ontwikkeld die kunnen helpen bij de vragen 'is mijn activiteit veilig' en 'hoe kan ik mijn activiteit veilig maken'. Zo hoeven jullie niet het wiel opnieuw uit te vinden.

Ongevallen

Scouting Nederland is van mening dat in elk leidingteam iemand aanwezig moet zijn die de basisbeginselen EHBO beheerst: iemand die een verbandje aan kan leggen en een beetje weet wat je moet doen wanneer iemand letsel heeft. Hiervoor is het basiscertificaat EHBO ontwikkeld. We gaan hier geen specifieke informatie geven over hoe je EHBO moet verlenen, daarvoor kun je beter een cursus volgen (bijvoorbeeld bij de regio).

Wat te doen bij een ongeval?

Het is belangrijk dat jij als leiding vooral probeert rustig te blijven. Als jij in paniek bent, dan zullen de jeugdleden dat ook worden. Het is verstandig om op zo'n moment de activiteit stil te zetten, en maatregelen neemt om het risico voor jezelf en anderen te verminderen.

Er zijn 5 stappen die je doorloopt bij een ongeval:

1. Let op gevaar (voor jezelf en voor anderen)
2. Ga na wat er gebeurd is en daarna wat iemand mankeert
3. Stel het slachtoffer gerust en zorg voor beschutting
4. Zorg voor deskundige hulp
5. Help het slachtoffer waar hij of zij ligt of zit

Daarna:

- Ligt ouders in
- Ligt bestuur in

Wanneer het helemaal misloopt kun je altijd (24/7) bellen met het landelijk opvangteam van Scouting Nederland op 033-4960911.